

Модели сазнања и објашњења у психологији

Наставник: Петар Д. Милин, Петар Д. Чоловић

Статус предмета: обавезни

Број ЕСПБ: 10

Услов:

Циљ предмета

а) Стицање нових и надградња постојећих знања о епистемолошким основама истраживања у различитим областима психологије. б) Оспособљавање за самостално критичко промишљање нацрта психолошких истраживања, са аспекта њихових основних епистемолошких и онтолошких поставки. в) Стицање и продубљивање знања о односу између метанауке и методологије психолошких истраживања.

Исход предмета

Од студента се очекује да на крају курса буде способан да:

- примени усвојена метанаучна знања у критичкој анализи истраживачких извештаја и пројеката истраживања у психологији
- разматра различите истраживачке парадигме у психологији и њима својствене нацрте истраживања са метанаучног аспекта
- на основу усвојених метанаучних знања, аргументује избор методолошких решења у властитим истраживачким пројектима
- да на практичном нивоу буде способан да препознаје и дискутује предности и ограничења одабраних методолошких решења, како сопствених, тако и других колега

Садржај предмета

Теоријска настава

Метанаука: филозофски, метатеоријски и емпиријски ниво. Кључне концепције у филозофији науке: позитивизам, постпозитивизам, конструктивизам. Проблеми савремене филозофије науке и импликације за психологију.

- Врсте, функције, структура и развој научног знања. Теорије о знању. Специфичности научног знања: наука и псеудонаука. Моделовање научног сазнања: објекти истраживања, проблем истраживања, прикупљање информација, улога научника. Модел научног сазнања у контексту истраживања у различитим психолошким дисциплинама.

- Научно објашњење у психологији. Дистинкција између дескрипције и објашњења у психологији. Модел научног објашњења - Хемпелови Модел, функционални Модел, узрочни Модел, структурални модели. Критике модела научног објашњења и импликације за психологију. Однос научног објашњења и научног предвиђања. Компарација модела сазнања и предвиђања у психологији и другим друштвеним и природним наукама.

Практична настава: Вежбе, Други облици наставе, Студијски истраживачки рад

Критичка анализа психолошких истраживања која се базирају на различитим моделима сазнања, предвиђања и објашњења. Самосталан рад: анализа одабраног извештаја о истраживању са метатеоријског и методолошког аспекта. Креирање провизорног нацрта докторске дисертације и његова анализа са метатеоријског аспекта; писмена и усмена презентација рада.

Литература

1. Martin, E, & Osherson, D. (1998). Elements of Scientific Inquiry. Cambridge, MA, London: A Bradford Book & The MIT Press.

2. Woodward, J. (2003). *Making Things Happen: A Theory of Causal Explanation*. Oxford: Oxford University Press.
3. Thagard, P. (Ed.) (2007). *Philosophy of Psychology and Cognitive Science*. Boston: North-Holland.
4. Ristić, Ž. (2006). *O istraživanju, metodu i znanju*. Beograd: Institut za pedagoška istraživanja.
5. Lange, M. (2007). *Philosophy of Science: An Anthology*. Malden, MA: Blackwell.
6. Nagel, E. (1979). *The structure of science: Problems in the logic of scientific explanations*. Indianapolis: Hackett.